

DABAS
VĒROTĀJIEM

ZVĒRU VĒROŠANA

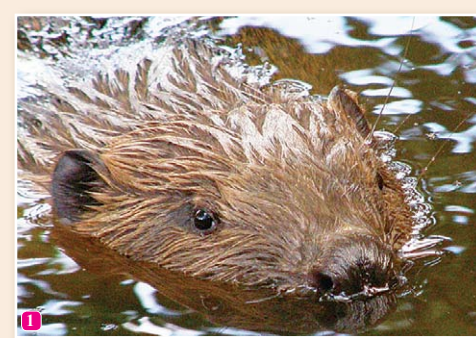
Slītere aicina!

Slīteres nacionālajā parkā, izņemot rezervāta režīma zonu, var brīvi staigāt, vērot augus, dzīvniekus un ainavas, ogot, sēņot, peldēties (izņemot Kolkasragu, kur to nedrīkst drošības apsvērumu dēļ!), sauloties, braukt ar divriteni un laivu. Saudzēsīm vērtības, kuru dēļ šeit esam atbraukuši!

KĀDI ZVĒRI MĪT SLĪTERES NACIONĀLAJĀ PARKĀ

Zīdītāji Slīteres nacionālajā parkā – sākot ar desmit gramus smago, mūžam izsalkušo meža cirslī, kurš nepaguris rosās zemsedzē meklējot ko ēdamu, līdz trīssimt kilogramus smagajam, lielākajam briedim pasaulē – alnim. Kukaiņēdāji ciršļi orientācijai apvidū izmanto eholokāciju līdzīgi kā sikspārņi, kuri, iestājoties naktij, dodas nakstauriņu medībās. Parkā biežāk sastopamās sikspārņu sugas ir Eiropas garausainis un ziemeļu sikspārnis. Grauzēji nacionālajā parkā ir skaitliski lielākā zīdītāju kārtā. Klaidoņpeles, strupastes, ūdenszūrkas ir sastopamas visur. Dzeltenkakla klaidoņpeles barības krātuves iespējams atrast pat puskilogramu lazdu riekstu. Latvijā reti sastopamā un aizsargājama meža sicista nacionālajā parkā nav retums. Slīteres Zilajos kalnos var sastapt īpaši aizsargājamo, pūkainu peles lieluma dzīvnieciņu – lazdu susuri, kurš dzīvo ģimenēs, krūmu zaros veido lodveida midzenus un ziemu pavada ciešā miegā. Nacionālā parka purvos un mežos medī plēsēji – vilki un lūši. Brūnais lācis pēdējo reizi Slīteres NP redzēts pirms diviem gadiem. Medījumu pietiek arī mazākiem medniekiem meža caunām, zebiekstēm un seskiem. Foreļu strautos medījumu rod ūdri un ūdeles. Jūrā, parka akvatorijā zivis ķer pelēkais ronīs un pogainais sikronis. Nagaiņus pārstāv meža cūkas, stirnas, staltbrieži. Purvainajos mežos un degumos īpaši labi jūtas aļņi.

1 Bebrs *Castor fiber* – plaši izplatīts Slīteres nacionālā parka ūdenstecēs, ir suga, kura aktīvi pārveido vidi. Iespējams vērot un dzirdēt to sarunas no dažu metru attāluma.

2 Meža cūka *Sus scrofa* – viens no biežāk sastopamajiem lielajiem zīdītājiem. Pavasarī barojas atklātās vietās un ir ērti novērojama.

5 Lapsa *Vulpes vulpes* pavasarī novērojama peļojot laukos un pļavās. Tai ir lieliski attīstīta oža, dzirde un redze.

8 Lūsis *Lynx lynx* ir ļoti uzmanīgs dzīvnieks. Tas ir vienīgais savvaļā sastopamais kaķu dzimtas pārstāvis Latvijā. Tas, ka lūsis ļaujumiņam uzbrūk no koka, ir izdomājums. Lūsis medī uz zemes.

11 ūdrs *Lutra lutra* barību rod foreļu strautos. Vasarā tas ir aktīvs cauru diennakti.

Gidi

Vilnis Skuja (Mag. biol.) – kopš 1980. gadā darbojas kā ornitologs, daudzus gadus veltot kraukļu pētniecībai. Vēlāk pievērsies zīdītājdzīvnieku, abinieku un rāpuļu pētniecībai. Viens no pieredzējušākajiem dabas pētniekiem Latvijā. Piedāvā ekskursijas pa Slīteres nacionālo parku.

Andris Ratkevičs Absolvējis LLU Meža fakultāti. Kopš 1985. gada strādājis Ventspils novada Ance mežos kā mežzinis un mežsargs. Vēlāk darbojies kā Slīteres nacionālā parka gids. Piedāvā zvēru vērošanas ekskursijas Slīteres nacionālajā parkā nelielām grupām.

Jenotsuņa kucēni *Nyctereutes procyonoides*

NOVĒROJAMĀS ZVĒRU SUGAS GADA LAIKĀ

Tabulā sugu sastopamība un novērošanas sekmes parādītas tikai to ieteicamajā vērošanas sezonā (aprīlis – septembris).

Apzīmējumi: biezā, nepārtrauktā līnija – sugas vērošana ir garantēta; pārtrauktā līnija – iespējams gadījuma rakstura novērojums.

Vērojamā suga	Vērošanas vieta	Laiks Mēneši					
		Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep
1 Bebrs	ūdensteces	—	—	—	—	—	—
2 Meža cūka	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
3 Stirna	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
4 Alnis	meža lauces	—	—	—	—	—	—
5 Lapsa	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
6 Staltbriedis	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
7 Vilks	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
8 Lūsis	mežmalas	—	—	—	—	—	—
9 Āpsis	lauki, pļavas	—	—	—	—	—	—
10 Meža cauna	mežmalas	—	—	—	—	—	—
11 ūdrs	ūdensteces	—	—	—	—	—	—

3 Stirna *Capreolus capreolus* – mazākais no Latvijā sastopamajiem briežiem. Stirnas Slīterē medī lūši un vilki.

4 Alnis *Alces alces* – lielākais briedis pasaulē. Slīteres NP ar purviem un mežiem ir ideāli piemērota dzīvesvieta šim milzenim. Bieži vien tas ieraugāms ceļmalās.

6 Staltbriedis *Cervus elaphus* – Slīteres NP skaitliski lielākā briežu populācija. Riesta laikā dzirdamā bulļu aurošana, ragu klabšana, tiem cīnoties, ir patiesi neizmirstams piedzīvojums ikvienam dabas vērotājam.

7 Vilku *Canis lupus* sastapt izdodas vien retajam tā slēptā dzīvesveida dēļ. Vilku ekskrementi Slīteres nacionālajā parkā ieraugāmi daudz biežāk kā pats zvērs. Šā veidojuma autors mīlojies ar mežacūku.

9 Āpsis *Meles meles* pieder sermuļu dzimtai. Lielāko gada daļu tas ir izteikts nakts dzīvnieks, bet vasaras sākumā, kad aļās to gaida bērni, tas sastopams arī dienā.

10 Meža cauna *Martes martes* vasaras vidū riesta un ir novērojama dienā. Caunu mātītes ir vieglākas kā tēviņi, tāpēc biežāk izmanto koku vainagus.

SLĪTERES NACIONĀLAIS PARKS – ZVĒRIEM ĪPAŠA TERITORIJA

Slīteres nacionālā parka ģeogrāfiskais novietojums un biotopu daudzveidība nodrošina bagātu un Latvijai tipisku zīdītājdzīvnieku faunu. Iemācoties izturēties klusi un piesardzīgi, uzzinot par meža iemītnieku dzīvesveidu un paradumiem, ir visas iespējas sadzirdēt pūču kliedzienu, stirnu buku rējienu un vilku balsis naktī, saost jenotu, sastapt uz meža ceļa stirnu ar kazlēniem, skatīties, kā bebrs būvē māju un kā briežu bars rīta miglā peldas ezerā. Vairums no Slīteres nacionālajā parkā sastopamajām vairāk kā 40 zīdītāju sugām dzīvo slēpti un ir grūti novērojamas. Teritorijas mežainība nodrošina zvēru daudzveidību, bet apgrūtina to vērošanu, tāpēc vērošana iespējama tikai atklātās ainavās

KĀ NOTIEK ZVĒRU VĒROŠANA

Zvēru vērošana iespējama tikai SNP gida pavadībā, nelielās grupās (1 – 5 cilvēki, ieteicamais vecums: 15 gadi un vairāk), izmantojot īpašus torņus un pavadot tajos vairākas stundas – šī iemesla dēļ zvēru vērošana paredzēta siltā laikā (temperatūra virs 0°C). Nepieciešami ūdensnecaurīdīgi, ērti apavi išanai, silts un „klus” apģērbs (nečaukst, nešvīkst, nav spilgtās krāsās). Tūres laikā paredzēts noiet aptuveni 2km. Ieteicams ņemt līdzī binokli, fotokameru, našķus un bezalkoholisku dzērienu. Pieteiktis zvēru vērošanas tūrēm nepieciešams vismaz divas nedēļas iepriekš: "Lauku ceļotājs", tel.: 67617600, lauku@celotajs.lv

Vāvere *Sciurus vulgaris*

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Naktsmītnes: Sikragā 🏠 Jaunklāvi 29469614
Lapmežciemā 🏠 Jaunlidumi 29467556
Mazirbē 🏠 Upeskalni 29259510
🏠 Mazirbes Kalēji 28829474, 29213412
🏠 Dzintariņi 26173009
Košragā 🏠 Jauntilmači 29412974
🏠 Pitagi 29372728, www.pitagi.lv
Saunagā 🏠 Krūmiņi 29452512
Vaidē 🏠 Purvziēdi 63200179, 29395624
Kolkā 🏠 🏠 Ūši 63276507, 29475692, www.kolka.info
Melnsilā telšu vietas „Melnsil” 28605606

Atpūtas vietas: Kolkasragā, Melnsilā
Veikali: Dundagā, Mazirbē, Kolkā, Melnsilā, Vidalē
Ēdināšana: Dundagā, Kolkā (sezonā)
Informācija:
www.talsurajons.lv 63224165;
www.kolkasrags.lv 29149105;
www.ziemeļkurzeme.lv 63232293, 29444395;
www.celotajs.lv 67617600; www.livones.lv

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112

Lazdu susuris *Muscardinus avellanarius*

Slīteres nacionālajā parkā ir izveidoti vēl vairāki pārgājienu, velo, ūdens un auto tūrisma maršruti – meklējiet maršrutu lapas www.celotajs.lv un atzīmes dabā!